

УДК 636.082.2

ОСОБЛИВОСТІ ЕКСТЕР'ЄРУ СВИНЕЙ ЧЕРВОНОЇ БІЛОПОЯСОЇ ПОРОДИ ПОПУЛЯЦІЇ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ

Р. Л. Сусол, доктор сільськогосподарських наук

І. Є. Ткаченко, здобувач

Одеський державний аграрний університет

Наведено результати дослідження екстер'єрних особливостей червоної білопоясої породи м'ясних свиней в умовах півдня України. Одержані результати досліджень свідчать, що у віці 6 місяців виявлена статистично вірогідну різницю за довжиною тулуба на 5,3 см або 4,0 % ($P \geq 0,999$, показником обхвату п'ястка на 1,0 см або 6,5 % ($P \geq 0,99$) та за показником напівобхвату заду – на 6,4 см або 9,1 % ($P \geq 0,999$) відповідно між молодняком вихідної та III генерації

Ключові слова: свині, екстер'єр, генерація, порода, селекція

Останнім часом спостерігається скорочення поголів'я свиней вітчизняних порід м'ясного напрямку продуктивності (української та полтавської м'ясних порід, червоної білопоясої породи м'ясних свиней). Це пов'язано з підвищеним попитом на м'ясні породи свиней зарубіжного походженням. На нашу думку зазначене є «не коректним явищем», оскільки нівелює багаторічну працю по створенню цих порід вітчизняними селекціонерами, вченими та виробничниками [12, 15, 16].

Слід зазначити, що в селекційно - племінній роботі з породами свиней важливого значення надають оцінці екстер'єру, оскільки екстер'єр є одним з перших критеріїв відбору тварин у бажаному напрямку [5, 11, 12].

Мета роботи – дослідити генезис екстер'єрних особливостей та продуктивних ознак червоної білопоясої породи м'ясних свиней популяції Одеського регіону за 20-ти річний період її розвитку (1995-2015 рр.).

Дослідження проведено протягом 1995-2015 рр. на поголів'ї свиней червонопоясої спеціалізованої лінії (до 2006 р.) та червоної білопоясої породи м'ясних свиней (2007 р. і далі) в умовах племінних підприємств з розведення свиней цього генотипу – радгосп «Гвардійський» Комінтернівського району, ТОВ «Авангард-Д» Овідіопольського району, СФГ «Барвінок» Білгород-Дністровського району Одеської області.

Екстер'єр свиней оцінювали методом взяття лінійних промірів тварин та розрахунку індексів будови тіла за загальноприйнятим методами [13] в розрізі 3-ох генерацій: I генерація або вихідна – тварини 1995 року народження, II генерація – 2005 року народження, III генерація – 2015 року народження. Одержані результати опрацьовані методами варіаційної статистики за методикою Н.А. Плохинського [3].

Результати дослідження свідчать, що екстер'єр свиноматок і кнурів основного стада свиней чер-

воної білопоясої породи популяції Одеського регіону змінюється у більш м'ясному напрямі продуктивності.

Тварини набули дещо полегшеного типу, що виявляється у меншій живій масі та підвищеній довжині тулубу у тварин останніх генерацій. Це простежується на етапі роботи з породою за період з 2005 по 2015 роки і пояснюється застосуванням методу «відновлення крові» і використанням кнурів породи дюрок та п'єтрен.

У результаті проведеної селекційної роботи встановлено збільшення показників лінійних промірів та індексів будови тіла у молодняку свиней останніх генерацій. Одержані зміни екстер'єрних особливостей (довжина тулуба, обхват п'ястка, напівобхват заду, індексів розтягнутості, костистості м'ясності) характерні для тварин більш м'ясних генотипів.

У віці 6 місяців виявлена статистично вірогідна різниця за довжиною тулуба на 5,3 см або 4,0 % ($P \geq 0,999$), а за показником обхвату п'ястка встановлена перевага на 1,0 см або 6,5% ($P \geq 0,99$) та за показником напівобхвату заду – на 6,4 см або 9,1% ($P \geq 0,999$) відповідно між молодняком вихідної та III генерації. За такими показниками, як обхват грудей, висота в холці, глибина грудей та ширина грудей статистично вірогідної різниці між тваринами різних генерацій не встановлено, лише тенденцію до переваги, яка носила різноплановий характер залежно від віку та генерації.

У 6-ти місячному віці молодняк свиней III генерації мав більший індекс розтягнутості на 5,0 % ($P \geq 0,999$), індекс костистості на 6,8 % ($P \geq 0,999$), індекс м'ясності на 9,5 % ($P \geq 0,999$).

У результаті багаторічної селекційної роботи з племінними стадами червоної білопоясої породи м'ясних свиней за період з 1995 по 2015 роки одержані результати, які вказують на те, що екстер'єр тварин популяції Одеського регіону змінився у більш м'ясному напрямку продуктивності.

Молодняк свиней II і III генерацій характеризується більш розтягнутим тулубом та більш виражений окіст. У тварин зазначених генерацій встановлено тенденцію до збільшення індексів широкогрудості, високоногості, костистості та тенденцію до зменшення індексу збитості.

Бібліографічний список

1. Агапова Є. М. Розвиток теорії породотворчого процесу в тваринництві / Є. М. Агапова // Аграрний вісник Причорномор'я: зб. наук. пр. / ОДАУ. – Одеса, 2001. – Вип. 4(14). – С. 6-14.
2. М'ясні генотипи свиней південного регіону України / [В. С. Топіха, Р. О. Трибрат, С. І. Луговий та ін.]. – Миколаїв: МДАУ, 2008. – 350 с.

3. Плохинский Н. А. Руководство по биометрии для зоотехников / Н. А. Плохинский. – М.: Колос, 1969. – 256 с.
4. Рибалко В. П. Сучасний стан та перспективи удосконалення і використання свиней червоної білопоясої породи / В. П. Рибалко // Свинарство: міжвід. наук зб. – Полтава, 2014. – Вип. 65. – С. 53-58.
5. Селекція сільськогосподарських тварин / [Ю. Ф. Мельник, В. П. Коваленко, А. М. Угнєнко та ін.]; за ред. Ю. Ф. Мельника. – К.: Інтас, 2008. – 445 с.
6. Смирнов В. С. Биотехнология свиноводства / В. С. Смирнов, В. В. Горин, И. П. Шейко. – Мн.: Ураджай, 1993. – 229 с.

7. Сучасні методики досліджень у свинарстві / [В. П. Рибалко, М. Д. Березовський, Г. А. Богданов та ін.]. – Полтава: ІС УААН, 2005. – 228 с.
8. Топіха В. С. Нове селекційне досягнення - внутріпородний тип свиней породи дюрюк «Степной» / В. С. Топіха // Вісник аграрної науки Причорномор'я: зб. наук. пр. / Миколаївський державний аграрний ун-т. – Миколаїв, 2007. – Вип. 1(39). – С. 149-154.
9. Халак В. І. Якісний склад найдовшого м'язу спини та підшкірного сала молодяку свиней різних генотипів / В. І. Халак // Аграрний вісник Причорномор'я: зб. наук. пр./ОДАУ. – Одеса, 2009. – Вип. 50. – С. 85-90.

УДК: 636.612.082

М'ЯСНА ПРОДУКТИВНІСТЬ БУГАЙЦІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ РІЗНИХ ТИПІВ КОНСТИТУЦІЇ

В. Д. Федак, кандидат сільськогосподарських наук, с. н. с.

Н. М. Федак, кандидат біологічних наук, с. н. с.

А. В. Шелевач, кандидат сільськогосподарських наук

Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН України

Бугайці з високим фізіолого-селекційним індексом (дослідна група) за передзабійною, забійною масою, морфологічними показниками яловичини та їх хімічним складом переважали аналогів з низьким фізіолого-селекційним індексом (контрольна група) на 10-12 %

Ключові слова: бугайці, жива маса, передзабійна маса, забійна маса, морфологічні показники, хімічний склад яловичини

Жива маса є одним із основних показників, який характеризує м'ясну продуктивність тварин. Завданням роботи було виявити, якими забійними якостями характеризуються бугайці української чорно-рябої молочної породи різного типу конституції. У тезах подано інформацію щодо м'ясної продуктивності бугайців різного типу конституції, який оцінювали за розробленим нами фізіолого-селекційним індексом. У контрольну групу увійшли бугайці з низьким фізіолого-селекційним індексом, а в дослідну, відповідно – з високим.

За живою масою перед забоєм, живою масою після голодної витримки, масою парної та охолодженої туші й масою внутрішнього жиру бугайці дослідної групи переважали контрольних аналогів відповідно на 5,62; 5,95; 6,06; 6,19 і 7,18 % (табл. 1). Забійний вихід у бугайців контрольної і дослідної групи становив відповідно 57,85 і 57,94 %. За забійними показниками відзначена значна перевага тварин дослідної групи над контрольними аналогами. За морфологічним складом туші бугайці дослідної групи також переважали контрольних ровесників (табл. 2).

Зокрема, за масою м'язової, кісткової і жирової тканини бугайці дослідної групи переважали контрольних ровесників відповідно на 6,32; 1,87; 20,95 і 41,95 %. Питома вага м'язової тканини у піддослідних тварин складала 79,2875,97 %, кісткової – 18,3420,87 %, жирової – 2,373,16 %.

За абсолютними показниками морфологічного складу яловичини бугайці з високим фізіолого-

1. Забійні показники бугайців української чорно-рябої молочної породи ($M \pm m$)

Показник	Група		± дослід до контролю
	контрольна (n=3)	дослідна (n=3)	
Жива маса перед забоєм, кг	445 ± 2,89	470 ± 5,77***	+25
Жива маса після голодної витримки, кг	420 ± 2,36	445 ± 5,04***	+25
Маса парної туші, кг	231 ± 1,73	245 ± 3,17***	+14
Маса охолодженої туші, кг	226 ± 1,70	240 ± 2,97***	+14
Маса внутрішнього жиру, кг	11,97 ± 0,26	12,83 ± 0,64	+0,86
Забійний вихід, %	57,85	57,94	+0,09

2. Морфологічний склад яловичини бугайців української чорно-рябої молочної породи ($M \pm m$)

Показник	Група		± дослід до контролю
	контрольна (n=3)	дослідна (n=3)	
Маса півтуші, кг	112,6 ± 0,88	119,79 ± 1,49 ***	+ 7,12
М'язова тканина, кг	89,33 ± 0,88	91,00 ± 1,53	+ 1,67
%	79,28	75,97	-
Кісткова тканина, кг	20,67 ± 0,33	25,00 ± 1,15****	+ 4,33
%	18,34	20,87	-
Жирова тканина, кг	2,67 ± 0,33	3,79 ± 0,29*	+ 1,12
%	2,37	3,16	-

селекційним індексом (дослідна група) значно переважали тварин з низьким фізіолого-селекційним індексом (контрольна група).

За абсолютними показниками сортового складу туші бугайці дослідної групи переважали контрольних ровесників слідуючим чином: вищий сорт - на 7,15 %, другий сорт на 2,89 %, загальна маса м'якоті на 1,87 % (табл. 3).